lijo mi v resničnost prisotnih okolnosti. Popisal sem nekoliko v Ukrajini poljsko gospodarstvo, ki je posrečilo se samovoljno ali s silo; doživel sem izselstvo, učakal usodnega samoumora, ter vzbudil osvetljiv spomin na to smrt in bojazen. Da zopet pripetí se kaj takega, da bi bil skoro plačal to sam s svojim životom. Pa teh žalostnih nastopkov povod je bil nedolžen, pravičen, — da, razumen! Ali ni bilo prav tega uže o drugih prilikah?.... in ali stanoviti očitki in krivde nimajo prav tako navideznega povoda časi?... Res je to, ni dvoma nikakovega; najmanjše dejanje človeštvo sodi sploh po okolnostih, o katerih se je dogodilo. Človeška samosvest redko dozorí popolnoma, zatega del ljudje minolost mnogokrat sodijo prazno in vetrnjaški. Ali ne mislimo muditi se s tem, da v daljši in bliži minolosti ni bilo nič do obsodbe, zvlasti ne gledé na razmere, ki smo dotekнili se jih v tem popisi. Da! Saj znamo, kjer koli je vlada, tam da morajo biti razvade. Če človek vlada človeka, ta osobna vlada, kakor kak nepravilen položaj, najrajša spači se v zlo in strast. Taka vlada, nevarna poslušnikom, — njih sreči, ta je tem veči kamen, tem veče razžaljenje vladarski kreposti. Vendar smemo trditi, da je omenjeno vlado in zapovedništvo v Poljski vse čase značilo dejansko protitežje: najpopreje verska krepost, pozneje prosveta (Bildung). Najpoštenejši imenik samih prav, ki so ustrezale plemstvu, daje o tem, kakove so bile okolnosti, najpriprostejšo vest, kakovo je bilo njih više nadzorstvo. Vsled takega vpliva je zloraba splošnih prav bila le izimek, ki je bil nemnožnih posameznikov hiba, podla in pogubna sodba.

Nekaj nas mora, da verujemo, da je poslušnost v Poljski imela svoj poseben značaj; a ta značaj ni bil francoski servage, ni nemška Leibeigenschaft, niti ruska krepost. Poslušnost v Poljski je počivala na pravih domačega plemstva gledé na zemljo in na posestva, na njih dediško varuštvo. Ko so bila ta prava, zvlasti poslednja, došla v dejanstvo, v zgodovinski razvitek poljskega naroda, ko so bila dospela popolnost in izključljivost kralj. vskih prav, morebiti so razmere tačas bile najmilostnejše, najvarstvenejše, skoro bi smel zapisati, da očaške (patrijarhalstvene). Neomajljivih dokazov ne manjka o tem. Več, nego po naših pokrajinah, ni bilo nikder takovih vzgledov, da so osirotele dediške dojenice občinski zbori jemali na skrb, varovali jih sorodnih in uradnih varuhov, da so sami živili jih, sami pošiljali jih v učilnice, da so sami zakonili jih, a vse sploh je v varstvu imel vlastelin, sorodnik predsebojcem. Takov vzgled protitežja (to se zdi meni) je tisoč povesti, ki imajo očit izvor v presukanem izročilu priprostega ljudstva, ali v geslih opričnikom, ki so, kakor celega sveta razbojniki, o tožbah morali zmagovati tovarištvo, ki so hoteli uničiti ga. Treba pa je današnje kalnosti, današnjega sanjarstva, kdor hoče to na pouk odbrati — in na znanstvo!!

Ne milujemo davnega razmerja, ki je prebilo svoj čas, ki bi bilo moralo vérno biti novim pogojem in tudi je bilo nevrednejše, nego kedaj popreje. Vošimo sami sebi srečo, ker smo videli njega konec; tleskajmo, da človek svojo voljo osvobaja človeške samovolje, saj to je krščanstvu svrha. Današnji preporod je krščansk vpliv, prav za tega del je moder in mora biti koristen. Le ne skrivajmo oproščenim množinam (masa), da njim, kakor vsakemu posameznemu človeku, stoprv s svobodo začenja se pravi životni trud, to je, da živí na lastno odgovornost. Ko hitro jim to razodenemo, tisto trenotje morajo na svesti imeti — ne telesne sreče, temuč srečo svojega čutija, svoj nravstveni in družabni značaj. Velika grehota je dan danes to, če kdo take množine moti s sleparstvom, če med-nje meče gluha zrna, — zrna slepih in grehotnih strasti. Kedar dejanski ostane mogočna pravica sploh, prilika bode, da se upokojí tudi sodba o zemlji in da se razjasné razori o minolosti.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. (**Po naših volitvah.**) Ko smo začetkom volitev zrli v predstoječe izjave volilcev kranjske dežele, smelo se je pričakovati po vsem tako mirnega preteka volitev, kakoršen je v obče bil. In res, kakor so tekle in pretekle volitve v dveh kmetijskih skupinah, katere ste izvolile grofa Hohenwarta in kanonika Kluna, enako tudi volitvi ljubljanska in pa notranjsko-gorenjskih mest, katera dva volilna okraja sta si izvolila grofa Hohenwarta in pa dr. Poklukarja, to v vsem svojem preteku in izidu tako sijajne in za naš narod častne, kakoršnih bo težko najti izmed vseh sedaj se vršečih in izvršenih volitev. Izmed vseh teh volitev pa se bo dolgo in po vsi naši državi svetila častna in sijajna dvojna izvolitev dosedanjega in prihodnjega vodje državnozborske večine grofa Hohenwarta.

Tudi soglasno izvolitev poslanca Pfeiferja pozdravljamo z velikim zadostenjem, ker so se volilci onih kmetijskih občin, kakor prosti samozavestni, pravi slovenski možje hitro otresli vseh zmešnjav med nje zasejanih in so s soglasno izvolitvijo svojega zaslužnega dosedanjega poslanca moško in odločno izrekli voljo narodovo v dober izgled marsikomu k zavednejšim prištetemu.

Zasluženo priznanje nam je izreči tudi zavednim volilcem notranjskih kmetijskih občin. Tudi tam se je sejalo seme razpora. Toda nadarjenost, marljivost in vestnost dosedanjega zastopnika Obreze odbile so silovite nasprotne napore. Velikanska, odločna večina glasov pa, kateri so bili oddani za dosedanjega poslanca Obreza, pa nam je dokaz boljše zrelosti, katera z nekaljenim pogledom spozna svojo korist ob enem priznajoča zasluge Obrezove.

Ne moremo se pa hvaliti z volitvijo druge skupine dolenjskih občin, ker se je z njo zrušila narodna disciplina in je tam propadel veljaven in zaslužen dosedanji zastopnik, kateri je volilcem samim sicer menj znan po licu, čegar beseda pa je bila vsikdar v krepko podporo drugim našim poslancem.

Ker so si pa volilci sami, mislimo, da tudi prostovoljno izbrali druzega znanega jim domačina, o čegar domoljubnosti nam ni dvomiti in kateri je javno obljubil, po izvolitvi postaviti se tudi v stanje po vsem neodvisno, zato se smemo tudi nadejati, da bo izvoljenec J. Hren kot zvest tovariš stopil v kolo druzih naših poslancev.

Srce nas bolí, da imamo poročati tudi o nesrečni volitvi dolenjskih mest.

Zoper dosedanjega poslanca grofa Margherija, ki je bil zvest družnik druzim slovenskim poslancem, ki je z redko skrbnostjo pred vsem delal na zboljšanje gmotnega stanja svojega volilnega okraja, pričelo se je vrtati zdavnej pred volitvami, začetkom volitev pa skupno zoper njega in zoper Pfeiferja. Ti napori rastli so od dne do dne. Po izrečeni volji odločne večine volilcev samih izrekel se je tudi izvrševalni odbor soglasno za grofa Margherija. Pa to bilo je nasprotnikom znamenje za siloviti pritisek. Žalibog, dolenjska mesta niso bila tako jaka, da bi se ga bila odtresla, kakor so to storile tamošnje kmetijske občine. Po nerazumljivi zaslepljenosti rastel in rastel je ta bratovski volilni boj — v toliko škodo narodne stranke, da

se danes še presoditi ne dá. In kaj je bil konec vsega? Zmaga Šukljejeva zoper Margherija za pet glasov. Ker se pa trdi, da je bilo v Metliki, kjer je Margheri sprejel samo 6 glasov, oddanih 24 neveljavnih glasov kmetijskih volilcev, zato pride gotovo vsa ta volitev v državnem zboru še v obširno obravnavo in konec vse tako strastno podpihovane borbe bo osramotenje in oslabljenje narodne stranke.

Zato pa ostane poslednja volitev v dolenjskih mestih za one, ki so jo zakrivili, neizbrisljiva maroga. Izbrisati jo, bo težka pa častna naloga onih, ki so koj začetkom in ves čas svarili in branili, pa žalibog, brez vspeha. — Največjo hvalo pa moramo izreči onim mnogobrojnim in stanovitnim volilcem dolenjskih mest, ki so tudi v tej borbi trdno kot skala stali za čast in slogo naše narodne stranke.

V velikem posestvu kranjskem zmagala je tudi letos še nasprotna nam stranka z nepričakovano večino 24 glasov. Vzrok tako nenavadne večine je deloma v naši stranki sami, poglavitno pa v tem, da je bila prisiljena k borbi v lastnem taboru.

Pri tem, da ne pozabimo, da je prihodnost velikega posestva naša, ker mora biti, vrzimo nesrečno volitev dolenjskih mest v brezdno nesrečnih zmot, ki po takem izidu v prihodnje tudi niso več mogoče in tako iz srca kličemo po dokončanih volitvah: Slava in čast našim volilcem!

— (**Grof Hohenwart**) še ni veljavno izrekel, katero poslanstvo bo prisiljen odložiti; zdaj pa vendar-le vse kaže na to, da mu bodo politične razmere priporočale, obdržati ljubljanski mandat.

— (**† Gospod Janez Sodnik**), župnik na Koprivniku, umrl je pretekli teden v 57. letu svoje starosti po daljnem bolehanji. Naj v miru počiva!

— (**Od odbora za priredbo vlaka na Velehrad in v Prago**) naznanja se nam, da so se začeli uže oglašati udeleženci. Ker je potreba najmanje dveh sto osob za posebni vlak, toplo priporočamo vsem onim, katerim to dopuščajo čas in sredstva, da se potovanja v sorodno Moravsko in Česko udeležé. Naznanila naj se pošiljajo kar najprej mogoče dotičnemu odboru. Najbolje je, če se takoj priloži tudi denar za vožnjo. Zadnji čas za oglašanje je do 10. junija.

— (**Vrsta porotnih obravnav**), katere so se pričele minuli ponedeljek pri ljubljanski porotni sodniji, je sledeča: 8. junija: (prva obravnava) Fran Suhadolnik, hudodelstvo uboja; 8. junija: (druga obravnava) Jurij Dolenec, (hudodelstvo uboja); 9. junija: (prva obravnava) Fran Rajgel, hudodelstvo uboja; 9. junija: druga obravnava (Blaž Tavčar, hudodelstvo uboja; 10. junija: Ignacij Habjan, hudodelstvo uboja; 11. junija: Aleksander Štibernik, hudodelstvo ponarejanja denarja; 12. junija: Tone Kavčič, hudodelstvo ponarejanja denarja; 13. junija: (prva obravnava) Janez Rotar, hudodelstvo uboja; 13. junija: (druga obravnava) Janez Škvare, hudodelstvo spolskega posiljenja. Razen teh obravnav bodo razpisane še kake štiri. Tiskovna pravda gosp. M. Jonko-ta proti „Slov. Narodu“, oziroma uredniku g. Železnikarju, odložila se do prihodnjega zasedanja.

— („**Oče naš.**“) Povest za krščansko mladost in krščansko ljudstvo. Po priporočenji častitljivega duhovna iz nemškega poslovenil Fr. Malavašič. Drugi pregledani natis. V Ljubljani. Natisnil in založil J. R. Milic. 1885. 227 strani. Ta knjiga se priporoča kot primerno berilo za mladino in stane vezana 60 kr., po pošti pod križnim zavitkom 5 kr. več.

— (**Gospodu V. Zeschkotu**), tovarnarju v Ljubljani, podelili so cesar viteški križ Franc Jožefovega reda. Čestitamo!

— (**Banka „Slovenija“.**) Oziraje se na sklep občnega zbora prve občne zavarovalne banke „Slovenije“ v likvidaciji potrjenega 23. maja t. l. od tukajšnje visoke c. k. deželne sodnije kot trgovinskega sodišča, pričenja se izplačevanje na vsako polno vplačanih in pravoveljavnih delnic bivše „Banke Slovenije“ po 7 gold. na vsako delnico počenši s 16. junijem t. l. — Izplačevanje izvršuje dr. Karol Ahačič, advokat v Ljubljani, v svoji pisarni na starem trgu hiš. št. 13 proti izročitvi izvirne delnice ter proti kolekovani pobotnici.

Ob enem se slavno občinstvo opozarja, da so le tiste delnice še pravoveljavne, na katere se je tudi tretje doplačilo 24 gold. ali skupaj 164 gold. vplačalo. Dediči se imajo s sodnijskim izročilnim pismom (Einantwortungsurkunde) izkazati.

Za iste stranke pa, katere bi se do konca tekočega leta po svoje deleže ne oglasile, se bodo dotični deleži sodnijsko depozitirali.

— (**Odbor „Matice Slovenske“**) zboruje danes (v sredo) 10. junija ob ½6. uri popoludne v Matičini hiši na Kongresnem trgu št. 7.

Dnevni red:

1. Potrjenje zapisnikov o LXVIII. odborovi seji.
2. Naznanila prvosedstva.
3. Poročilo tajnikovo.
6. Poročilo književnega in gospodarskega odseka.
5. Obravnava o resolucijah občnega zbora.
6. Posameznosti.

— (**Močvirski odbor**) zboroval je danes in je med drugimi predmeti obravnaval tudi zadnje sklepe deželnega zbora o premembi močvirske postave in pa da se sprejme kulturni inženir. Sklepi odborovi strinjajo se razun onega skoraj po vsem z deželno-zborskimi sklepi.

— („**Kres.**“) Leposloven in znanstven list. Sodelovanjem prof. dr. Greg. Kreka in župnika Dav. Trstenjaka ureduje dr. Jakob Sket, c. kr. gimn. prof. v Celovci. Obseg 6. številke: „Arabela.“ Roman. Spisala Pavlina Pajkova. (Dalje.) — „Rastislav.“ Mirko. — „Stari Džuldaš in njega sin Mamet,“ Povest iz življenja v srednje-azijatskih pustinjah. Ruski spisal N. N. Karazin, preložil † Fr. Jos. Remec. (Dalje.) — „Sonet.“ Mirko. — „Kosova pesen.“ J. Kostanjevec. — „Národne pripovedke.“ Priobčuje Mat. Valjavec. — „O našem literarnem gospodarstvu.“ Spisal Fr. Podgornik. (Dalje.) — „O národnih pesnih koroških Slovencev.“ Spisal J. Scheinigg. (Konec.) — „O rastlinskem oprašenji.“ Spisal M. Cilenšek. — „Što, kaj, ča.“ Spisal J. Šiman. (Dalje.) — † Nikolaj Ivanovič Kostomarov. J. Steklasa. — Drobnosti. — Izhaja v mesečnih zvezkih na 3—4 polah začetkom vsakega meseca; veljá 4 gold. na leto, 2 gold. na pol leta in se tudi lahko po snopičih po 40 kr. v knjigarnah kupuje. Tudi letnik 1882., 1883. in 1884. se še dobi, in sicer po 3 gld., prvi letnik nam je pa pošel.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Cesar podal se je v Fildafing, kjer je cesarica s princesinjo Valerijo čez poletje. Trgovinska zbornica izvolila je za državni zbor razun M. Mautnerja nekega glasovitega borzijanca vit. Leona, zarad česar velika nevolja med leviškimi časniki. — O začetku zborovanja novega državnega zbora čuje se zdaj toliko, da se ima pričeti sred meseca septembra, po 4—5 tednih pa pretrgati, da se krog vsih svetih zberó deželni zbori. Državni zbor pa bi potem nadaljeval zborovanje še le po novem letu.

Gorica. — Pri volitvi velikega posestva v ožji volitvi zmagal je knez Hohenlohe, kandidat Pretisov in